

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 16. maja 1893 z d. 10. lutego 1894, z d. 28. stycznia 1895, i z dnia z 1. lutego 1895 dotyczących ustawodawstwa podatkowego i o należytościach prawnych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 16. maja 1893 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„I. Wzywa się c. k. rząd, aby polecił władzom skarbowym przy egzekucjach przestrzegać najściślej postanowień ustawy państwowej z d. 10. czerwca 1887 Nr. 74 Dz. pr. i innych przepisów prawnych w przedmiotach wyjętych z pod egzekucyi.

II. Wzywa się ponownie c. k. rząd, aby polecił c. k. władzom skarbowym przy wymiarze należytości prawnych, uwzględniać z urzędu te przepisy, które wpływają na obniżenie wymiaru, tudzież przed prawomocnością wymiaru nie ściągać należytości w drodze egzekucyi.

III. Wzywa się ponownie c. k. rząd, aby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy o należytościach systematycznie opracowany, uwzględniając przytem potrzebę uproszczenia postanowień prawnych i ulżenia ludności“.

Uchwałami z d. 10. lutego 1894 i 28 stycznia 1895 wezwał znowu Wysoki Sejm c. k. Rząd, ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy o należytościach systematycznie opracowany, uchylający wszystkie obowiązujące obecnie ustawy i przepisy o stemplach i należytościach, uwzględniający przytem potrzebę uproszczenia postanowień prawnych i ulżenia ludności.

Wreszcie w uchwale z dnia 1. lutego 1895 wyraził Wysoki Sejm ponownie swoje przekonanie, że rychła radykalna reforma ustawodawstwa o należytościach prawnych jest nagłą potrzebą i wezwał c. k. Rząd:

I. by jak najrychlej w drodze konstytucyjnej reformę tę przeprowadził w duchu licznych uchwał sejmowych w poprzednich latach powziętych;

II. by polecił c. k. Władzom, do których wymiar należytości prawnych należy, aby z urzędu badały, sprawdzały okoliczności uzasadniające prawo do opustu na mocy rozporządzenia minister. z d. 3. maja 1850 Nr. 181 Dz. p. p.

W odpowiedzi na powołane rezolucye Wys. Sejmu oznajmił Wydziałowi krajowemu c. k. Prezydum Namiestnictwa odezwą z d. 28. października 1895 l. 10829 pr., że według pisma c. k. kraj. Dyrekcji skarbu we Lwowie z dnia 21. sierpnia b. r. l. 20695 powyższe uchwały Wys. Sejmu przedłożono c. k. Ministerstwu skarbu. Przytem dodało c. k. Prezydum Namiestnictwa, że punkt I. rezolucyi sejmowej z 16. maja 1893 odnoszący się do przestrzegania ustawy z d. 10. czerwca 1857 Nr. 74 Dz. u. p. załatwiono okólnikiem c. k. kraj. Dyrekcji skarbu z 13. września 1893 l. 2027 pr., którego odpis udzielił już Wydział krajowy Wys. Sejmowi do wiadomości w sprawozdania z czynności swoich za r. 1893 (aleg. 15 do sprawozd. sten. z r. 1894).

Punkt II. uchwały sejmowej z d. 16. maja 1893 jest wedle powołanej odezwy c. k. Prezydum Namiestnictwa częściowem powtórzeniem uchwały Wys. Sejmu z d. 30. grudnia 1885, na którą zapadł reskrypt c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 13. listopada 1886 l. 20308 zakomunikowany Wydziałowi krajowemu załączoną w odpisie /' odezwą c. k. Prezydum Namiestnictwa z d. 17. grudnia 1886 l. 12179.

Co się tyczy wreszcie sprawy poruszonej w punkcie II. uchwały sejmowej z d. 1. lutego 1895, co do opustów to w tej mierze wydało Prezydum c. k. kraj. Dyrekcji skarbu, wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa skarbu z 9. kwietnia 1895 l. 15304, do wszystkich c. k. Dyrekcji okręgów skarbowych okólnik z dnia 20. kwietnia b. r. l. 1419 pr., którego odpis załączamy. W powołanej odezwie c. k. Prezydum Namiestnictwa z 28. października 1895 l. 10829 nie ma zatem mowy o tem, czy i jaką decyzję powziął c. k. Rząd nad rezolucjami Wys. Sejmu dotyczącemi zmiany ustawy o należytościach prawnych, mimo że reforma w tym kierunku jest nader pożądaną, konieczną i pilną.

Z pośród różnorodnych bowiem podatków i danin w naszym państwie istniejących, zaliczają się należytości zaprowadzone ustawą z 9. lutego 1850 dz. u. p. Nr. 50 do owych, które wywołują we wszystkich krajach koronnych najliczniejsze skargi i zażalenia. Opodatkowani wszelkich klas wnoszą oddawna corocznie do ciał reprezentacyjnych petycye o rewizję i reformę ustaw należytościowych, jednakże zmiany tej do dziś dnia doczekać się nie można. Zaprowadzone ustawą z dnia 9. lutego 1850, należytości dotyczą srodze nie tylko ubogich opodatkowanych, lecz także i resztę takowych, a to dlatego, ponieważ postanowienia tej ustawy są niejasne i uieulożone systematycznie, procz tego zaś skutkiem licznych dodatkowych ustaw i rozporządzeń tak zawiłe, że strony opodatkowane po większej części są w niepewności, której należytości z pomiędzy różnorodnych, podlegają lub w jakiej wysokości takowa od nich może być żadaną. Wiadomo także powszechnie, że nietylko strony, ale i ich prawni zastępcy, a nawet bardzo często i organa wymierzające należytości same, pozostają w wątpliwości, który z istniejących przepisów prawnych, często ze sobą sprzecznych, w danym wypadku należy zastosować.

Powyższe braki i konieczność systematycznej reformy ustawodawstwa należytościowego uznał c. k. Rząd już dawno (w r. 1862 i 1875), ilekroć sprawa ta w Radzie Państwa poruszoną została; zapewniał, że poczyniono już przygotowania celem gruntownej reformy ustawy z 9. lutego 1850, że jednak rychłemu przedłożeniu odnośnego projektu ustawy stoi na przeszkodzie związek tegoż z procedurą cywilną, która również ma być zmienioną.

Wobec takiego stanu rzeczy, starał się Wys. Sejm reformę ustawy o należytościach częściej poruszać, dając wyraz tej potrzebie w uchwałach: z 22. grudnia 1873, 21. maja 1875, 19. kwietnia 1876, 12. października 1878, 30. października 1883, 30. grudnia 1885, 14. stycznia 1888, 14. listopada 1889, wreszcie w uchwałach z 16. maja 1893. 10. lutego

1894, 23. stycznia 1895 i 1. lutego 1895, wzywając c. k. Rząd do przedłożenia w drodze konstytucyjnej projektu ustawy systematycznie opracowanego; przyczem w uchwałach z r. 1878, 1883, 1885, 1888, 1889 i z d. 17. maja 1893, zaznaczono także konieczność uwzględnienia przy układaniu powyższego projektu tej zasady, ażeby mniejsze spadki, szczególnie owe między ascendentami i descendentami były niżej opodatkowane i jeżeli wartość spadku 500 zł. nie przekracza, były od należyłości w zupełności uwolnione.

Wieloletnie te usiłowania Wys. Sejmu pozostały bezowocne; c. k. Rząd zwlekał reformę ustawy o należyłościach prawnych, podając jako dalsze powody tej zwłoki, że położenie finansowe państwa nie pozwala na żadne nawet najmniejsze obniżenie należyłości, ażeby nie zachwiać niedawno co ustalonej równowagi w budżecie państwowym, jakoteż że przed ukończeniem rozpraw o reformie procesu cywilnego, wielką część nowej ustawy należyściowej musiałaby mieć cechę prowizoryczną. Mimo tego stanowiska przez c. k. Rząd zajętego, po długich ponownych pertraktacjach z c. k. Rządem przysłała przynajmniej do skutku ustawa z 31. marca 1890 Nr. 53 dz. u. p. przyznająca mniejszym spadkom nieznaczne ulgi, wedle której to ustawy spadki nieprzekraczające kwoty 500 zł. zawsze jeszcze podlegają 1% należyłości.

Obniżenie przyznane powołaną ustawą uważać należy w każdym wypadku za nie wystarczające, jeśli się uwzględni, że w wielu obcych państwach, gdzie podatek od spadków istnieje, mniejsze spadki podlegają należyłości degresywnej, a spuścizny, które kwoty 500 zł., a często i mniej (jak w Szwajcaryi, w Królestwie polskiem) nie przekraczają, są całkiem wolne od należyłości spadkowej. Ludność wspomnianych państw jest w każdym razie ekonomicznie silniejszą od naszej, w szczególności ludności wieśniaczej, którą tak sroże dotykają istniejące podatki i należyłości różnorodne, że prowadzenie gospodarstwa na mniejszych obszarach doznaje przeszkody, a przy równoczesnem wystąpieniu innych niepomyślnych okoliczności, jak n. p. tak częstych w Galicyi wylewów wód i nieurodzajów, popada w zupełną ruinę.

To też żądanie, ażeby spadki mniejszej wartości po najbliższych krewnych odziedziczone, wolne były od opłaty, uważać należy za zupełnie usprawiedliwione. Dziedziczenie po rodzicach lub dzieciach jest rzeczą tak naturalną, tak zrosłą z pojęciami prawnymi społeczeństwa, że nie powinno być przedmiotem opodatkowania. Zwłaszcza spadki mniejszej wartości 500 zł. nie przenoszącej, które w kraju naszym przeważnie stanowią gospodarstwa rolne (włościańskie), nie powiększają majątku spadkobiercy; prawie zawsze spadkobierca już za życia spadkodawcy gospodarstwo wspólnie z tymże używał i obrabiał, a po śmierci spadkodawcy, obejmuje tylko samoistny zarząd majątku, który choć nie prawnie — to przecież *de facto* zawsze był wspólnym całej rodzinie. Podatek spadkowy od takiej spuścizny trafia spadkobiercę w czasie, w którym większe jak zwykle ma wydatki, jak koszta słabości, pogrzeby i t. p., a gdy ta opłata często całoroczny dochód z gospodarstwa pochłania, naraża spadkobiercę na ruinę ekonomiczną.

W ciągu upłynionych lat zwracano tak w Izbie poselskiej Rady Państwa jak i w Sejmach uwagę c. k. Rządu na rozliczne wypadki wymiarów należyłości z których się okazało, że organa wymiarowe nie liczą się wcale z interesem partyj płacących, nawet wtedy, gdy to nakazują przepisy prawne.

W takich wypadkach zarządzano wprawdzie lub przyrzekano sprostowanie nienależytego wymiaru, w ogólności zaś wskazywano na to, że we wszystkich działach administracji, zdarzają się orzeczenia w ustawie niezasadnione i że partyom natomiast służy droga rekursów.

Należy tu jednak podnieść, że wobec zamętu panującego w obowiązujących obecnie ustawach należyściowych, nie są strony w możności swoich interesów osobiście zastę

pować, że zatem koszta połączone z odwołaniem się często nie pozostają w żadnym stosunku ze spodziewanem obniżeniem należitości, że dalej załatwienie rekursów w sprawach należitościowych — jak nas własne doświadczenie poucza — następuje zwykle dopiero po kilku latach po ich wniesieniu, i że nakoniec w najlepszym razie t. j. gdy rekurs został uwzględniony, należitość w drodze przymusowej została już zapłaconą, gdyż wedle §. 78 ustawy należyt. egzekucyi nie wstrzymuje żadne odwołanie. Z tych powodów nasz lud wiejski, jak wiadomo — w sprawach należitościowych, nader rzadko używa drogi rekursu, wielka część nakazów płatniczych, w ustawie nieuzasadnionych pozostaje niezaczeponą.

Z przedstawionego wyżej stanu rzeczy wynika, że ustawa o stemplach i należitościach prawnych z d. 9. lutego 1850 wraz z wydanymi do niej dodatkowymi nader licznymi ustawami i rozporządzeniami nie odpowiada zmienionym stosunkom, zawiera skomplikowane postanowienie i jest niejasną i niezrozumiałą nietylko dla ludności lecz także dla fachowo wykształconych.

Z tego względu ustawa ta stanowi obfite źródło, niesłusznych często zbyt uciążliwych wymiarów należitości, licznych przepisów dodatkowych, dowolnych często ze sobą sprzecznych interpretacyj i niezliczonych sporów.

Dlatego też, dla zapobieżenia tym wszystkim niewłaściwym i szkodliwym następstwom obowiązującej obecnie ustawy należitościowej, nie pozostaje inna droga jak tylko starać się o jak najszybszą i gruntowną zmianę tej ustawy, względnie o wydanie nowej odpowiedniej a jednolitej ustawy o stemplach i należitościach prawnych, przy równoczesnem zniesieniu wszelkich obecnie w tym przedmiocie obowiązujących ustaw i rozporządzeń.

Sądzić należy, że wniesienie do Rady Państwa projektu takiej nowej ustawy ze strony c. k. Rządu nie stoi obecnie już nic na przeszkodzie, skoro najgłówniejszy szkropuł, na jaki c. k. Rząd kilkakrotnie powoływał się t. j. uchwalenie i sankcyonowanie w r. 1894 nowej procedury cywilnej już ustąpiło.

Wobec tego Wydział krajowy kończąc niniejsze sprawozdanie swoje, ma zaszczyt przedłożyć Wys. Sejmowi następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

rezolucyę w następującem brzmieniu:

„Ponieważ obowiązująca obecnie ustawa o stemplach i należitościach prawnych z d. 9. lutego 1850 dz. u p. Nr. 50 wraz z wydanymi do niej dodatkami, licznymi ustawami i rozporządzeniami, nie odpowiada zmienionym stosunkom, zawiera postanowienie skomplikowane wielokrotnie niejasne i niezrozumiałe, nie tylko dla ludności opodatkowanej, ale także dla jej prawnych zastępców, adwokatów, a nawet i dla urzędników skarbowych, gdy z tego względu, ustawa ta stanowi obfite źródło niesłusznych, często zbyt uciążliwych wymiarów należitości, licznych przepisów dodatkowych tych należitości powoduje dowolne, często ze sobą sprzeczne interpretacye i niezliczone spory, gdy wreszcie główna przyczyna, stojąca na przeszkodzie wydaniu nowej ustawy o stemplach i należitościach prawnych ustąpiła, bo nową procedurę cywilną już uchwalono; Sejm Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krak. odwołuje się do licznych uchwał swoich z lat poprzednich, a mianowicie do uchwał z d. 16. i 17. maja 1893, 10. lutego 1894, 28. stycznia 1895 i 1. lutego 1895, wzywa c. k. Rząd ponownie:

I. Ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt ustawy o należitościach prawnych, jednolity, jasny, zrozumiały, systematycznie, opracowany, uchylający wszystkie obowiązujące obecnie ustawy i rozporządzenia o stemplach i należitościach prawnych, uwzględniający przytem potrzebę ulżenia ludności;

II. by przy ułożeniu nowej ustawy w powyższym przedmiocie uwzględnił także zasadę, że spadki po ascendentach i descendentach na podstawie prawnego dziedziczenia lub ostatniej woli rozporządzenia odziedziczone, których czysta wartość 500 zł. nie przenosi, mają być wolne w zupełności od opłaty skarbowej.

III. wreszcie gdyby projekt obejmujący całość nowej ustawy o należnościach prawnych, nie mógłby być w najkrótszym czasie przedłożonym, ażeby przedłożył co rychlej do konstytucyjnego traktowania, nowelę zmieniającą ustawę z dnia 31. marca 1890 dz. u. p. Nr. 53 w kierunku wyżej pod II. wskazanym.

Z Rady Wydziału kraj Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

Lwów dnia 19. listopada 1895.

Marszałek krajowy :

Stan. hr. Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie z dnia 17 grudnia 1886 l. 12179 do Wydziału krajowego we Lwowie.

Szacownem pismem z dnia 30. grudnia 1885 l. 869 Świetny Wydział krajowy zakomunikował mi uchwałę sejmową tej samej daty w sprawie rzekomo nie prawidłowego postępowania organów skarbowych przy wymiarze należności prawnych. Odnośnie do tutejszej odezwy z dnia 22. sierpnia br. L. 8162, którą zawiadomiłem Świetny Wydział krajowy o wydanem przez Prezydium c. k. Skarbowej Dyrekcji Skarbu rozporządzeniu z dnia 5. marca br. l. 172, pr. w sprawie jaknajściślejzego przestrzegania obowiązujących przepisów o postępowaniu przy wymiarze należności prawnych, mam zaszczyt wskutek udzielonego mi odezwą Prezydium c. k. krajowej Dyrekcji skarbu z dnia 28 listopada br. l. 1520/pr. reskryptu jego Ekselencyi Pana Ministra Skarbu z dnia 13. listopada b. r. l. 20.308. cznajnić Świetnemu Wydziałowi krajowemu co następuje: Powyżej wspomniana uchwała Sejmowa ma na celu wydanie odpowiednich poleceń władzom i organom skarbowym aby 1) przy wymiarze należności włącznie z należnością ekwiwalentową z urzędu uwzględniane były przepisy, wpływające na niższy wymiar, 2) przed prawomocnością wymiaru należności, nie ściągano ich w drodze egzekucyi i 3) uznano urzędy wymiaru należności odpowiedzialnymi zarówno za wyższy jak i niższy wymiar. Jakkolwiek Wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu, które główne zadanie swoje upatruje w nadzorowaniu ścisłego wykonywania obowiązujących ustaw, nie zamierza bynajmniej brać w obronę w niedokładności, jakie faktycznie zaszły przy pojedynczych wymiarach należności, to jednak przy przedmiotowym zbadaniu wypadków, które dały powód do zażaleń, nie mogło tego zapoznać, iż zaszły w pojedynczych wypadkach nieprawidłowości, wcale nie prowadzą do wysnutej przez niektórych Panów Posłów konkluzyi, jakoby wymiar należności w Galicyi w ogóle był nieprawidłowy i fiskalizmem kierowany. Okazało się to ze ścisłego zbadania przytoczonych przez posła Żuka-Skarszewskiego wypadków wymiaru należności. W trzech wypadkach poseł ten nie określił ściśle zażaleń, z reszty wypadków tylko siedm (a z tego cztery tego samego rodzaju) można było uznać jako uzasadnione, podczas gdy w czterech wypadkach zażalenie było tylko częściowo uzasadnione, w pięciu zaś wypadkach było wcale nieuzasadnione, a w dalszych pięciu okazało się nieprawdziwem. Rozumie się, że na wypadki, w których decyzya w toku instancyi należała do krajowej Dyrekcji Skarbu, nie rozciągało się dochodzenie Wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu, a dwa wypadki dopiero później podane zostaną pod decyzję Wysokiego c. k. Ministerstwa skarbu. Przy tem dochodzeniu nie mogła być pominięta okoliczność, że chodzi tu wyłącznie o wymiary dokonane przed wejściem w życie pouczenia urzędowego z 17. stycznia 1885 i Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu w tej mierze żywi uzasadnioną nadzieję, że przy ścisłym przestrzeganiu postanowień tego pouczenia odnoszących się do wymiaru należności i do for-

malnego toku czynności, dawne skargi po większej części zamilknąć muszą. Odnosi się to szczególnie do przyznawania opustów w należnościach, gdyż według pomienionego pouczenia urzędowego okoliczności wpływające na opust należności, badane być muszą z urzędu przed wymiarem należności procentowej, przez co uchylonym zostaje powód licznych zażaleń.

Ze Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu zwróciło całą uwagę swoją specjalnie na dział należności i gdzie zaradce zarządzenia okazały się potrzebnymi starało się to uczynić, tego dowodzi nie tylko pomienione pouczenie urzędowe, lecz także fakt, że ilekroć Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu spostrzegło nienależyte pojmowanie prawnych norm ze strony władz podwładnych, nieomieszkało w danym razie skierować traktowanie należności przez odpowiednie zarządzenia na właściwe tory. Zamierzone pomnożenie liczby urzędów podatkowych w Galicyi wykazuje, że takie zażalenia w tym kierunku podnoszone w miarę możliwości są uwzględniane. Dalej wzięło Wysokie c. k. Ministerstwo pod rozwagę czynności przy wymiarze należności także w tym kierunku, aby czynności te pouczane były wyłącznie tylko urzędnikom fachowym z prawniczem wykształceniem.

Co do życzenia, aby wydane zostało rozprządzenie ad 1) wskazane, przedewszystkiem zauważyć należy, że, co się samo przez się rozumie, wszystkie urzędy i organa, którym poruczone jest wymierzanie należności powinny i są obowiązane przestrzegać wszystkich w tej mierze obowiązujących postanowień prawnych, a zatem i tych, które uzasadniają korzystniejszy dla interesowanej strony wymiar należności. Rzeczywiście też nie możnaby uzasadnić twierdzenia, jakoby postanowienia prawne dopuszczające korzystniejszy wymiar należności przez odnośne organa nie były przestrzegane, a Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu w razie spostrzeżenia nieprawidłowości nieomieszka, jak dotąd tak i na przyszłość udzielać potrzebnych w tej mierze wskazówek. Także i Prezydium c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu przez wydanie do organów podwładnych rozporządzeniach z dnia 5. marca 1886 l. 172/pr., o którym miałem zaszczyt zawiadomić Świątyni Wydział krajowy pismem z dnia 22. sierpnia br. l. 8163/pr., uczyniło już zadość intencyom Wysokiego Sejmu i zastosowało środek wśród danych stosunków jedynie w tej mierze możliwy.

Całkiem stnowezo zaś musi się c. k. Ministerstwo skarbu zastrzedz się przeciw drugiej części uchwały sejmowej, gdyż sprzeciwia się ona pozytywnemu postanowieniu prawnemu, mianowicie postanowieniu §. 78 ustawy o należnościach a dnia 9. lutego 1850 według którego ściągnięcie należności nie może być wstrzymane zażaleniem wniesionem przeciw wymiarowi, gdyż w wypadkach, w których strony obowiązane do uiszczenia należności proszą o zwłokę, stosunki majątkowe tych stron bywają uwzględniane a zarząd skarbowy dozwalając spłatę ratalną, przyznaje wszelkie możliwe ułatwienia. Ostatnią okoliczność najlepiej objaśnia fakt, że z wykazanych za pierwszy kwartał br. zaległości, wynoszących w Galicyi okrągłą sumę 5 milionów co do tej piątej części t. j. okrągłej sumy 950.000 zł. zwłoka została dozwolona.

Także i co do trzeciego punktu uchwały sejmowej Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu nie może uznać potrzeby wydania żądanego rozporządzenia. O ile pod żądaną odpowiedzialnością rozumieć się ma odpowiedzialność urzędników wobec skarbu Państwa, nowy środek w tej mierze okazuje się zbyt cennym, gdyż urzędnicy uznani winnymi już według obowiązujących dla służby wewnętrznej przepisów mogą być do powetowania szkody skarbowi państwa wyrządzonej pociągnięci, ewentualnie stosownie do przepisów dyscyplinarnych ukarani. Jeżeliby zaś, pod ową odpowiedzialnością rozumieć się miała odpowiedzialność wobec stron obowiązanych do uiszczenia należności to wypada zaznaczyć, że w wypadkach, w których wskutek wniesionych rekursów wymiar został na korzyść strony sprostowany a nadwyżka tymczasem uiszczoną ma być zwróconą w myśl §. 28. ustawy z 8 marca 1876 już obecnie wypłacone być muszą odsetki (6%) od zwróconej kwoty, wskutek czego strony

nie ponoszą żadnej straty materialnej co do uiszczenia nadpłaty. Z drugiej strony w wypadkach gdy pierwotnie za nisko przypisana należność dodatkowo podwyższoną zostaje do wysokości ustawą oznaczonej, nie dzieje się przez to stronom żadna krzywda gdyż w takim razie spełniają one tylko obowiązek ustawą na nie włożony t. j. obowiązek uiszczenia w pełnym wymiarze należności przypadającej za akt, prawny dokument i t. p. We wszystkich zaś wypadkach, w których skonstatowane zostało pokrzywdzenie strony z winy organu dla wymiaru należności musiałyby być zastosowane środki dyscyplinarne, przeciw takiemu organowi tak samo jak gdyby skarb państwa został uszkodzony.

W końcu mam zaszczyt oznajmić Świątnemu Wydziałowi krajowemu, że Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu wydało, zarządzenie stosowne, aby na przyszłość organa powołane do wymiaru należności jak najściślej stosowały się do obowiązujących w tej mierze przepisów i aby rekursy wnoszone w sprawach wymiaru należności były jak najrychlej załatwiane. Co do przytoczonych w rozprawie sejmowej przy powzięciu na wstępie powołanej uchwały specjalnych wypadków wysokiego wymiaru należności, niezwrócenia uiszczonej nadpłaty i t. p. Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu wydało szczegółowe zarządzenia na podstawie wyniku przeprowadzonych dochodzeń

D. j. w.

O d p i s

z okólnika c. k. Prezydyum kraj. Dyrekcji skarbu we Lwowie z dnia 20. kwietnia 1895 L. 1419/pr. Do wszystkich c. k. Dyrekcji okręgów skarbowych [oddziałów należnościowych].

Okólnikiem z d. 8. lipca 1855 L. 26980 (dod do dz. rozp. z r. 1855 str. 326) zarządzono, aby w tych wypadkach, w których z treści przedłożonych dokumentów wynika, że warunki do przyznania *opustu procentowego* po myśli reskryptu ministeryalnego z dnia 3. maja 1850 dz. u. p. Nr. 181 zachodzą, lecz nie są dostatecznie wykazane, dotyczący urząd wymiarowy sam, nawet bez osobnego żądania strony, o daty potrzebne do przyznania opustu się starał i należyłość z uwzględnieniem wypadającego opustu wymierzał.

Rozporządzenie to przypominano okólnikiem z 31. lipca 1877 l. 11.000 (dod. do dz. rozp. z r. 1877 str. 67), zalecając zarazem jak najściślejsze przestrzeganie tego zarządzenia.

Następnie z powodu dostrzeżonych przez wys. c. k. Ministerstwo skarbu licznych wypadków niestosowania się do przepisu §. 28 instrukcji, co do formalnego traktowania i zarachowywania należności z dnia 17. stycznia 1885 l. 1728, który nakazuje uwidoczniać na aktach wymiarowych daty przypisu podatku, daty zarejestrowania i poddania wymiarowi należności poprzedniego przeniesienia, w końcu daty wpisu hipotecznego i poleca z urzędu uwzględniać opusty, należące się po myśli powyżej powołanego rozporządzenia ministeryalnego, zarządzono okólnikiem z d. 27. września 1893 l. 84226 na podstawie reskryptu wys. c. k. Ministerstwa skarbu z 4. września 1893 l. 36534, aby tak oddziały należnościowe co do aktów wymiarowych im przekazanych, jak i urzędy podatkowe, pod osobistą ewentualnie dyscyplinarną odpowiedzialnością obydwu przełożonych urzędów, we wszystkich wypadkach jak najściślej przestrzegały powołanego przepisu §. 28 instrukcji.

Na zarządzenie powyższe zwrócono ponownie uwagę c. k. Dyrekcji w ustępie 23 programu lustracji oddziałów należnościowych dołączonego do okólnika tutejszego z 28. lutego 1894 l. 379/pr.

Wreszcie okólnikiem z 4. lipca 1894 l. 38.705 (ustęp VIII.) podniesiono znów ze szczególnym naciskiem zbyt często powtarzające się w urzędach podatkowych pomijanie przepisu §. 28 instrukcji co do uwidoczniania na aktach wymiarowych dat w tym przepisie instrukcji wymienionych, których stwierdzenie jest niedozownem celem przyznania opustu procentowego, a zarazem polecono c. k. Dyrekcjom, aby za każdy w powyższym kierunku nienależycie adstruowany akt wymiarowy na kierowników urzędów podatkowych bezwzględnie nakładały *grzywny porządkowe*.

Mimo tylekrotnych przypomnień i mimo, że obowiązek organów wymiarowych do uwidocznienia na aktach wymiarowych wspomnianych dat oraz badania warunków opustu i przyznawania go z urzędu już w samej instrukcji z 17. stycznia 1885 l. 1728 (§. 28), jest dobitnie i ściśle określony, — zauważała krajowa Dyrekcja skarbu przy sposobności

załatwiania rekursów, że tak przy wymiarach dokonywanych przez urzędy podatkowe, jak i czasami nawet przez oddziały należyciowe jeszcze ciągle zdarzają się wypadki pomijania tych tak ważnych dla sprawiedliwego wymiaru postanowień instrukcyi i tutejszych zarządzeń.

To pomijanie dało nawet Sejmowi krajowemu powód do uchwały z wezwaniem do Rządu o zapobieżenie tego rodzaju nieprawidłowościom. Wskutek tej rezolucyi wys. c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z 9. kwietnia 1895 L. 15304 zażądało stanowczego usunięcia tych usterek.

Wobec tego poleca się c. k. Dyrekcyi, aby z całą energią raz na zawsze zapobiegła pojawianiu się wspomnianych uchybień tak u podwładnych urzędów podatkowych, jak i we własnym oddziale należyciowym.

W tym celu będzie rzeczą c. k. Dyrekcyi:

I. wydać bezwzględnie do podwładnych urzędów podatkowych z powołaniem się na niniejsze rozporządzenie i liczne poprzednie zarządzenia, stosowne polecenie i pod *dyscyplinarną odpowiedzialnością* obydwu kierowników urzędu wezwać je jak najostrzej, aby stosownie do postanowienia §. 28 instrukcyi:

A) na każdym akcie wymiarowym, dotyczącym przeniesienia nieruchomości (realności) ze względu na opust procentowy uwidaczniały:

a) daty, pod którymi poprzedni interes prawny dotyczący tej samej nieruchomości, zawarto, — zarejestrowano i opłacie należyci poddano,

b) daty, pod którymi nastąpił wpis hipoteczny tego poprzedniego przeniesienia,

B) warunki opustu prawnego *z urzędu* rozpoznawały i należący się opust zaraz przy wymiarze uwzględniały.

Za każdy akt wymiarowy, przy którym zajdzie uchybienie w powyższym względzie, ma być niezawisłe od dalszej odpowiedzialności bezwzględnie nakładaną i ściaganą grzywna porządkowa już zapowiedziana wspomnianym okólnikiem krajowej Dyrekcyi skarbu z 4. lipca 1894 l. 38705 (ustęp VIII.).

Zarazem należy urzędom podatkowym pod tymi samymi rygorami nakazać, by na każdym akcie wymiarowym uwidoczniały w myśl powołanego §. 28 instrukcyi, nadto także i inne tam wymienione daty mianowicie:

c) dochodzenia przeprowadzone ze stronami w celu wymiaru należyci i

d) daty przypisu podatku (gruntowego i domowo-czynszowego).

II. Również ma c. k. Dyrekcyja urzędnikom własnego oddziału należyciowego co do aktów wymiarowych należących do zakresu oddziału, stanowczo nakazać ściśle przestrzeganie postanowień ad I. lit. B.

III. Kontrolę nad urzędami podatkowymi pod względem przestrzegania powyższych przepisów będzie c. k. Dyrekcyja okręgowa wykonywać.

a) przy dokonywaniu wymiarów, które wedle instrukcyi do tamtejszego zakresu działania należą, oraz przy załatwianiu rekursów w I. instancyi,

b) przy sposobności peryodycznych lustracyi urzędów podatkowych w dziale należyciowym, nakazanych ustępem III. tutejszego okólnika z d. 28 lutego 1894 L. 379/pr.

c) przez ściśle przeglądanie aktów wymiarowych, które urzędy podatkowe z dziennikami wymiarowymi po myśli §. 37 powołanej instrukcyi dla celów cenzury peryodycznie tam przedkładają.

Za ściśle przestrzeganie niniejszego rozporządzenia tak przez funkcyonaryuszów oddziału należyciowego jak i przez podwładne urzędy podatkowe ezyni się pana naczelnika oddziału niniejszem *osobiście i specjalnie odpowiedzialnym*.

Prezdyum c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu.

Lwów dnia 20. kwietnia 1895.